

LÄKPLÅSTER, n. 3. Plåster, som har läkande kraft.

LÄKT, lä'ckt, m. 3. o. **LÄKTE**, lä'kte, n. 4. I fyrkant huggen eller sågad ribba af 3 tums bredd och 2 tums tjocklek eller något mindre. [Läckt, Lekt.]

LÄKTARE, lä'ktare, m. 3. (af lat. *Lectorium*, *Lectrum*) 1) (ursprungl.) Upphöjd plats i kyrkor, hvarifrån dagens evangelium och kungörelser fordom upplästes för det till gudstjenst församlade folket. — 2) (nu) a) Utbyggnad högt uppöfver golfvet, för åhörare, i kyrkor och större samlingsrum. — b) Uppslagen hög ställning för åskådare, vid vissa högtidliga tillfällen, t. ex. kröningar. [Läktare, Lektare.]

LÄKTSPIK, lä'ktspi'k, m. 2. Ett slags spik, som begagnas vid läkter. *Enkel l.*, 3 tum lång. *Dubbel l.*, 4 tum lång.

LÄKTVERK, n. 3. Läkter, på vissa afstånd ifrån hvarandra fastspikade på en lätt träställning, till stängsel, eller till bågar och stöd för löfverk i trädgårdar o. d.

LÄKTYXA, f. 1. Särskilt slags yxa, som brukas för trädstammars klyfning till läkter.

LÄM, lä'mm, m. 2. 1) (prov.) Lucka. — 2) (jäg.) Stockfälla för björn. Jfr. *Stock*.

LÄMNA, se *Lemna*.

LÄMPA, v. a. 1. 1) Afpassa. Brukas ej i fysisk mening. *L. sina anstalter efter omständigheterna*. *Hans studier äro l-de efter hans stånd*. *L. sina utgifter efter inkomsterna*. *L. orden efter tankarna*. *L. sitt tal efter åhörarnes fattningsförmåga*. — *Syn.* Rätta, Afpassa. — 2) Anse, yttra, förklara, att något passar in på person eller sak. *Denna vers kan man l. på honom*. *Han har l-t detta ord på sig*. *Detta ställe i lagen kan ej l-s hit*. — *Syn.* Hänföra, Häntyda, Tyda. — *L. sig*, v. r. 1) Se *Foga sig*, 2. *L. sig efter någon, efter ens infall*. — *Syn.* Se *Rätta sig*. — 2) Passa sig. *Det l-r sig illa*. *Det l-r sig icke väl att ställa till i morgon dermed*. — *Syn.* Se *Passa sig*.

LÄMPA, f. 1. Fogligt och passande sätt att behandla andra, isynnerhet tjenare, underordnade; fogligt sätt att gå till väga. *Med l. vinner man ofast sitt ändamål*. *Bruka l.* — Pl. *Lämpor* säges stundom i samma betydelse.

LÄMPANDE, n. 4. Afpassande; tillämpning. Jfr. *Lämpa*.

LÄMPLIG, a. 2. Som är lämpad efter behof och omständigheter. *L-t uppförande, behandlings-sätt*. *L-a föreställningar*. *L. tillrättvisning*. *L. aga*. — *Syn.* Se *Tjenlig*.

LÄMPLIGEN, **LÄMPLIGT**, adv. På ett lämpligt sätt.

LÄMPLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara lämplig. — *Syn.* Se *Tjenlighet*.

LÄN, se *Lån*.

LÄN, n. 3. 1) (i medeltiden) Slott, borg, fästning med underlydande område, som af regenten i ett land öfverlemnades åt någon att besitta och innehafva, på de vilkor, att han i fredstid derför betalade skatt till landsherrn och i krigstid försvarade sitt område samt uppställde till landets tjenst ett visst antal krigsfolk. — *Syn.* Förläning, Beläning, Feudum. — 2) (nu) Större landområde, som styres af en landshöfding. — *Syn.* Landshöfdingdöme, Höfdingedöme.

LÄNA, v. a. 1. Se *Låna*.

LÄNA SIG, v. r. 1. (t. *sich lehnen*) Luta sig med ryggen emot något. Ordet brukas sällan.

LÄND, m. 3. *L-er*, nedra delen af ryggraden

med kringliggande trakt på ömse sidor intill höftbenet. I sing. betyder *L.* ena sidan deraf emellan ryggraden och höftbenet. *L-erna*. *Högra, venstra l-en*. (Bibl.) *Omgjorda sina l-er*, omgifva lifvet med gördel, spänna bälte om lifvet. — *Ss. L-värk*.

LÄNDA, v. n. 2. I. Se *Anlända*. Brukas någon gång i vers.

LÄNDA, v. n. o. impers. II. *L. till*, tjena till, vara till. *Det l-der till att bevisa mill påstående*. *Detta l-der er till underrättelse, till rättelse*. *Hans uppförande härvid l-der honom till beröm, till ära, till heder*. *L. till förmån, nytta, skada*.

LÄNDER, pl. af *Land* och *Länd*.

LÄNDERI, n. 3. (t. *Länderei*) Landtods.

LÄNDIG, a. 2. (föga brukligt) Odlingsbar. — *Ländighet*, f. sing.

LÄNDKOTA, f. 4. Ryggkota, som har sitt läge vid länderna. *L-torna äro fem, belägna mellan sista bröstkotan och korsbenet*.

LÄNDSTYCKE, n. 4. Se *Svansrem*.

LÄNDVÄRK, m. sing. Røjmatisk värk i länderna.

LÄNEBANK, m. 3. Se *Länbank*.

LÄNEGODS, n. 3. Gods, gifvet någon i för-läning.

LÄNGA, f. 1. 1) Sammanhörande byggnader, som ligga i en sträcka utmed hvarandra, t. ex.: Tegelbrukslänga, Ladulänga. — 2) (skepp.) Stropp, hvilken slås omkring något, som skall upphissas. — Här sammansättningarna: Ankar-, Rå-, Fat-, Båt-, Tunnlänga.

LÄNGD, f. 3. 1) (utan plur.) a) En linies, ytas eller kropps utsträckning längs efter ifrån ena ändan till den andra. *Huset har 20 alnars l. L-en af en trädgård*. *Tjugu samnar i l-en*. *Sjön sträcker sig en mil i l-en*. *Skära något efter ell. på l-en*. *Säga trä efter l-en*. — b) Betydlig utsträckning. *Vägens l. gjorde det omöjligt för oss att hinna fram på dagen*. — c) Afstånd. *L-en emellan tvenne ställen*. — d) En människas höjd; äfv. höjden af något stående. *Goliaths l. var 6 alnar och en tvårhänd*. *Trädets l.* — e) Lång varaktighet, lång tid. *L-en af en viss tidrymd*. *I tidens l.*, efter en lång tid af år. *I l-en*, under lång tid, t. ex.: *Det bär sig ej i l-en*. *Draga ut på l-en*, uppskjuta, fördröja. — f) Se *Longitud*. — 2) (med plur.) a) Sträcka af föremål, som hafva sitt läge i rad utmed hvarandra. Mest i sammansättningar, t. ex.: Huslängd. — b) Förteckning, lista, register. Mest i förvaltnings- och affärsstil, t. ex.: Uppbörds-, Husförhørs-, Mantalslängd, m. fl.

LÄNGDDAL, m. 2. Som håller lika riktning med närliggande bergskedja.

LÄNGDEGRAD, m. 3. (geogr.) Grad på eqvatorn, beräknad ifrån första meridianen.

LÄNGDMÅTT, n. 3. 1) Mått för bestämning af en linies, en ytas, en kropps utsträckning i längd. *Aln, fot, quarter äro l.* — 2) Utsträckning på längden. *Husets l. är 20 alnar*.

LÄNGE, adv. Lång tid. *Han dröjer l. Huru l. har han varit här?* *L. sedan, för lång tid sedan*. *Så l. jag lever*. *Han lefde ej så l., att han fick upplefva det*. *Så l.* betyder äfv.: en stund; under tiden, emellertid, t. ex.: *Vänta så l.; sitt ned så l.; farväl så l.!* *L. nog, nog lång tid*, t. ex.: *Jag har l. nog varit en narr för er*. *På l.*, på lång tid, t. ex.: *vi återse hvarandra ej på l.* *L. och väl, ganska lång*